

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

----- 160 L.
 ----- 90 L.
 ----- 4 L.
 Kétfőldre az évi előfizetés 250 L.

Főszerkesztő:
GYALLAY DOMOKOS
 Szerkesztő:
PETRES KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Strada Baron L. Pop (volt Brassai-ucca) 5. szám.
 Megjelenik minden szombaton.
 Egész éves előfizető, ha előfizetését teljesen rendezte, ingyen megkapja gyönyörű könyvnaplójunkat és külön falinaptárunkat is.

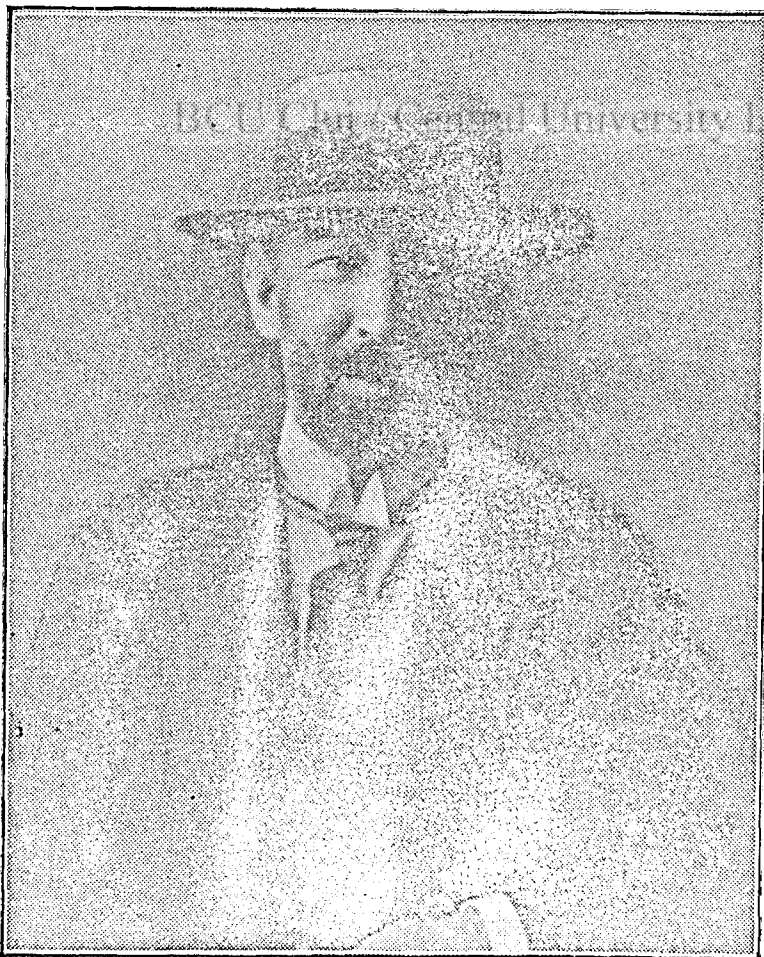
Egy igazi főúr.

BÁRÓ BÁNFFY FERENC.

...giben véletlenül össze-
 ...am egyik diákkori ismer-
 ...mmel. Tudtam róla, hogy
 ...ormátus pap. De hogy
 ...gál, melyik egyházköz-
 ...pásztorolja a
 ...nem tudtam,
 ...s nagyon érde-

és pénzember, az időában is
 pontos, de tudjon iskolát épí-
 teni, ha kell tanítani is stb. stb.
 És mindezt végre egy *embertől*
 kívánjuk meg. Megkívánjuk,

nők. Hogy az a nép legyen
 józan, erkölcsös, templomjáró,
 dolgos, gazdag, művelt; tem-
 plom, iskola, papilak jókar-
 ban — lehetőleg egyetemes
 egyházi adó nél-
 kül.

Én bizony megle-
 hetős félelemmel, in-
 kább csak úgy szokás-
 ból kezdtem kérdezni
 az én diákkori ismer-
 rősömtől, hogy van-e
 megfelelő parochiája,
 jókarban van-e tem-
 plom? Hát van-e köz-
 ségében iskola, van
 felszerelés benn?

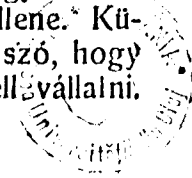
Az én ismerősöm
 mindenre azonnal kész
 volt a derült megnyug-
 tató felelettel: van ez
 is, van az is, jókarban,
 kicsi hiányzik . . .

Ámulva hallgattam
 a sok szépet, a meg-
 elégedéstől sugárzó
 válaszokat. Ritka do-
 log, sajnos, hogy ennyi
 jóról, szépről tudjon
 beszámolni ma egy fa-
 lusi pap. Hiszen tud-
 juk, hogy népünk sok-
 szor nem együtt dol-

...olt a lényeges
 ...hogy ismerő-
 ...egy magyar
 ...házközségnek
 ...elője, néhány-
 ...eknek őrállója,
 ...irányító ve-
 ...tanácsadója, a
 ...műveltségnek
 ...istenem, Is-
 ...mennyi minden
 ...ki, *kell* kitelnie
 ...emberi erőből.
 ...mindenről
 ...kimutatást,
 ...még nem fog-
 ...statisztikába,
 ...mindent kö-
 ...meg ma egy
 ...égi paptól. Pe-
 ...ilyen statisz-
 ...felett érdekes
 ...és nagyon sok
 ...Hogy le-
 ...a kisebbségi

hogy faluja népét úgy tudja ve-
 zetni, ahogy a felsőbb hatóság-
 gok rendelik, ahogy mi szeret-

gozik papjával, de ellene. Kü-
 lönösen, ha arról van szó, hogy
 anyagi terheket is kell vállalni.

Ismerősöm úgy látszik észre- vette, hogy tamáskodom az egész dologban. Ekkor aztán kivágta az ütőkártyát:

— Kérem, az én falum Kolozsborsa, nekem báró Bánffy Ferenc a patrónusom.

És ekkor elkezdett beszélni lelkesedéssel Bánffy Ferencről, az ő patrónusáról. Elésorolta, hogy ehhez is, meg ahhoz is az egyházi teherhez a patrónus mennyi értéket ad pénzben, vagy természetbeni járulékokban. De elmondotta azt is, hogy a báró, aki mindig és szívesen ad, úgy teljesíti patrónusi tisztségét, hogy azért magát a népet is bevonja abba a mozgalomba, hogy a nép is gondoskodik magáról, hitéről, magyar műveltségéről. Bőkezű patrónus, de népének társadalmi nevelője is úgy, hogy a falu népe szívesen megy azon az uton, amelyen a bárót meg papját maga előtt látja.

Most már fentartás nélkül elhittem, hogy Borsán mindenképpen és szép rendben vannak: mert derék református népének és papjának Bánffy Ferenc áll segítségül.

Bánffy Ferencről, az egykori miniszterelnöknek, Bánffy Dezsőnek a fiáról a nagy nyilvánosság előtt ritkán esik szó. Az utóbbi időben mégis többször emlegették azon tekintélyes összegből álló adományért, melyet Erdély történetének megírására tűzött volt ki. S kétségtelen, hogy adománya nagy érdem már önmagában is. De azzá teszi az, hogy e példa másokat is hasonló cselekedetre sarkalt. Mert bizonyos, hogy az Erdélyi Irodalmi Társaságnak 100 ezer leit adományozó *névtelen*-re és a hasonlóképp irodalmi célokra 50 ezer leit felajánló gróf Bánffy Miklósról is serkentőleg hathatott a Bánffy Ferenc szép példája. Azonban br. Bánffy Ferenc nem a nyilvánosságért és a nyilvánosság-nak él, jótékonykodik. Gazda-

ságában s közügyekben krajcárig gondos, az adakozásban pedig jókedvű, kifogyhatatlan és szerény. Pedig nincs olyan magyar közügy, amelyikben Bánffy Ferenc csendes, szívós munkája s tekintélyes anyagi támogatása ott ne volna. Hosszu volna, ha ezeket mind fel akarnám sorolni. Csak egyet említek még föl a lakóhelyéhez, Borsához fűződőn kívül. És ez a szegény magyar egyetemi hallgatók segélyezése, amelyre egymaga tüstént 10 ezer leit adott.

Ha most már csak ezekből, a borsai példából és a magyar egyetemi hallgatók iránt mutatott bőkezűségéből szerkesztjük meg a báró Bánffy Ferenc jellemét, megállapíthatjuk, hogy olyan főúr, aki méltó őseihez és érdemes a kortársak legmelegebb elismerésére és hálájára. Az a mágnás, aki születése s vele járó vagyoni kiváltsága mellett *személyes* érdemre nem tud hivatkozni, idejét multaneveltségű figura. Az a mágnás, aki akár szellemi munkájával, akár vagyona gondos kezelésével a társadalomnak munkás tagja, már derék ember, jó polgár. Ha azonban a polgár erényeket nagy szív, nemes lélek hatja át, akkor az a mágnás falujának, fajtájának, a magyar műveltségnek válik fenntartó oszlopává, mint a gróf Kun Kocsárdok, báró Wesselényi Miklós és gróf Mikó Imre. Örömmel jegyezhetjük fel, hogy az erdélyi arisztokráciának tekintélyes része mindig teljesítette ilyen irányu hivatását. Kath., ref. és unitárius egyházközségeink s általában az erdélyi szellemi élet bennük mindig megértő és áldozatos támogatót, patrónust talált. Mindnyájan tudjuk, hogy ma mágnásaink anyagi állapota már nem a régi. De tagadhatatlan, hogy még ma is ők vannak leginkább abban a helyzetben, hogy népünknek, faji műveltségünknek oltárán fényes

áldozatokkal példát mutatassanak. Báró Bánffy Ferenc, aki lakóhelyünknek is kezdettől fogva patrónus, ilyen mágnás: Borsóvalódi patrónusa, magyar szellemi életünknek áldozatos támogatója. Méltó arra, hogy minden magyar ember azzal az óhajással, hogy Bánffy Ferenc még sokáig legyen közöttünk, faji és emberszeretettel patrónusaként s hogy báró falvainkban, kisebbségi életünkben sok Bánffy Ferencet láthatunk csekedhetnénk.

Apor Péter

MAGYAR GONDOK

Nyelvünknek egy órája nem volt veszedelmünk

Figyelmünket eddig elkerülte, hogy nyelvünknek egy olyan veszedelme, mely nem az Angheliescu-féle iskolák, hanem a nyelvnyomtatás miatt fenyegeti, hanem a csirája éppen saját népi nyelvünknek. Ezt a veszedelmet népi nyelvünknek a sajátja okozza, hogy *teljesen minden, ami előtte érthető volt, magasabb rendűnek tünik fel az, ami idegen.*

Ámbár a marosvásárhelyi sepsiszentgyörgyi borbély szótárban franciát nem borotvált, ez irta mindig üzlete fölött, s előkelőbb a szálloda, ha a kán, „Hotel“ felirat díszes, retes a nép egyszerű gyermeke a városra került szolgálóknak a nyelve, mikor magába szedte a csomó addig nem hallott szavakat, s azt értelmetlenül, határozatlanul, hogy ezzel „imponál“ otthon maradt „falusiak“ város főterén találkozó két ifjú cseveg: „Planel Katihoz Mire Kati, hogy el ne maradjon a műveltség dolgában, így felel a patikába.“

Mikor aztán egy egy borsóbadásra haza jönnek, akkor nek az anyjuknak este, mikor s amíg az anyjuk reggel a falomban megy, addig ők a „bezöldéselnek“ Este, ha a valami tánc van, „vesznek“

BELPOLITIKA

Az iskolai ügyek tárgyalásának eredménye. Bukarestből hazakereszt a Magyar Pártnak az a bizottsága, mely a minisztériumban az iskolakérdésről tárgyalt. E tárgyalásoknak volt is valami megnyugtató eredménye, bár ez még nem minden, sőt csak kisebb része annak, amire a magyarságnak joga van. A tárgyalásnak, mely alatt Petrovici miniszter mindvégig barátságos és jóindulatu magatartást tanusított, röviden az eredményei a következők.

Bármely magyar felekezeti szülő a gyermekét bármely magyar nyelvű iskolába szabadon beírathatja, tehát bármely más felekezeti iskolába. Áll ez a zsidókra is, azokra t. i. akik magyar anyanyelvűeknek vallják magukat. Az érvényben levő magániskolai törvény tulajdonképpen ezt eddig sem tiltotta, csak az előző kormány vitte erőszakosan a gyakorlatba azt, hogy a zsidók vagy zsidó vagy román nyelvű iskolába járhatnak. A magániskolai törvény határozott rendelkezése szerint azonban — míg ezt nem módosítják — ezentul sem járhat valamely kisebbségi iskolába olyan tanuló, kinek más az anyanyelve. Tehát magyar, vagy román tanuló nem írathozhat be német iskolába.

A felekezeti iskoláknak adandó államsegélynek a miniszter előtt akadályai nincsenek, de jelenleg az állampénztár nincs abban a helyzetben, hogy erre a célra költségvetési feleslege legyen. Reméli azonban a miniszter, hogy a jövő évi költségvetés terhére már folyó évben is sikerül bizonyos segély kiutalása, melyet aztán a következő évtől intézményesen biztosítanak. Nincs elvi akadálya a felekezeti tanítóknak és tanároknak adandó félárú vasúti jegy dolgában sem, ennek azonban végleges elintézése a CER nek, mint autonóm testületnek hatáskörébe tartozik, hova az ügyet a közoktatásügyi minisztérium legfeljebb kedvező elintézésre ajánlhatja.

Azok az iskolák, melyek a múlt tanév végén ideiglenesen visszakapták a nyilvánossági jogot, ez a joguk továbbra is érvényben marad. Az egyes iskoláknál épületi, vagy felszerelési hiányok eddig okul szolgáltak az iskola hamari bezárására. Ezzel szemben a miniszter kijelentette, hogy az ilyen hiányok pótlására minden esetben megfelelő méltányos határidőt fognak engedélyezni. A miniszter kijelentette,

nek, hogy a hivatalos kifejezéseket, bár van jó magyar szavunk rá, sőt a magyar kifejezés régebbi, mint a mostani hivatalos kifejezés, mégis a fenti említett indokokból, szereti népünk használni, saját nyelve kárára, mert ez idegen, és új s így uribb. Hogy csak néhányat említek, azt hiszem minden faluban van egy pár ember, aki már százszor is megjárta a „prefecturát,” hogy valahogyan egy „permist” szerezzon a fegyverre, de nem sikerül, pedig a „siguranca” is adott bizonyítványt, a „secretar” is „attestalta,” hogy ő becsületes ember, sőt a „financ administratiától” is van „chitanta,” hogy az adót is belizette, mégse kapta meg a permist, pedig a „perceptor” s a „primpreitor” is „protogalta.”

IS amíg az otthoniak eféle puska ügyekkel nyugtalanok, a távollevőknek is meg van a maguk nyomorúsága. Mert az sem dicsőség, hogy ugyanazon városban szolgáló két testvér soha nem tud találkozni egymással, mert két különböző „circumscriptialban” laknak, egyik a vármegyei „primnotornát” a másik a „revlsor” urnál.

Hát ilyen bajokkal terhes az élet a mai világban, de van örömteljes oldala is. Pl. egyik szintiszta székely község birája sokért nem adná, hogy neve után oda írhatja: „primar”. Eddig is sok mindenre volt büszke, vagyónára, szép marháira, új kőházára, de hát mindez mi ahhoz képest, hogy ő most „primar” ?

Hogy hosszadalmas ne legyek s ne vegyem túlságosan igénybe a lap hasábjait, — amit ugyan a kérdés megérdemel — nem hozok fel több példát, ezekből is láthatják, akik nyelvünkért aggódnak, hogy milyen oldalról jöhet veszedelem, amit eddig észre sem vetünk. Meg kell ragadnunk minden alkalmat az ez elleni küzdelemre, annál is inkább, mivel e veszedelem kórokozója tulajdonképpen lelki betegség. Urhatnamság és tudatlanság. Ezek pedig ha elhatalmasodnak, nyelvünket eredeti zamatjától fosztják meg s többet ártnak, mint az Anghelescu törvénye. Nehogy úgy járjunk, hogy amíg az Anghelescu féle törvény ellen harcolunk, azalatt mi magunk, saját gyengeségünk s tudatlanságunk miatt tegyük tönkre nyelvünket, vagy legalább is annak szépségét.

Farkas János.

maguknak s „Jessusom” sipitoznak, ha az apjuk szellemiségétől megvadulva, magyaros szavakkal kezdi emlegetni az anyjukkal bizonyos esetekben.

„jargon” ellen teljes erővel küzdeni, mert ha az erélyvesztés elhagyását gazdasági indokolják is, a nyelvek megújítására igazán nem kényszerít a külső ok, csak az urhatnamság már egy rövid lépéssel a kérdés körébe jutunk. Már nyakra-főre játszodjuk a nyelveket, azok betanítása idején egy kis kitérést a tanító aki vezeti őket — a nyelv tanítás s feltüntetve a népszín-magyaros kifejezéseit, tün-nyel szemben a városon kifejezések idétlenségét.

van egy másik veszedelem, a tulajdonképpen órákóról. Érttem ezalatt a nép írókba stb. író, tudós, emberek írását és beszédeit. Idegen kifejezéseket használják — hiszem hogy először természetesen — de tel-ly magyar szavakkal is kifeje-zi a nép, jelentésüket nem de a világtól elmaradni sem helytelenül alkalmazza azo-ly egy példát említek s ez hogy minden írással foglal-ember elkerülje, amit más-ki tud fejezni. A múlt a kolozsvári ref. theologia fennállásának emlékünnepe erről írva, a theologia tudós

Dr. Tavasz Sándor a neve-lyorodulót „anniversium” név-vel. Olvasta ezt egy derék-ér s értett-e meg egyebet a-ly nem, de ez az „anni-erősen megfeküdte a-ly. Hogy ez a szó mit jelent, is sokat találgatta, csak-lyt, hogy ahol „anniversium”-ly valami ünnepély is van s-ly ezével következtette, ly pedig valami ünnepély-ly anniversiumnak is kell len-ly pedig pár hét múlva, ly szomszéd faluban harangot-ly s ünnepélyes felszentelést-ly. Ott volt az illető presbi-ly is haza jövén, másnap a-ly előtt így adta nekem elő-ly. Igazi szép anniversium-ly szomszéd faluban! Miféle-ly. Kérdeztem. „Hátharang-ly felelte. Ime az idegen-ly-ly használat!

ly veszedelme nyelvünk-

hogy az a rendelete, mely az iskolákban bizonyos napokon a tanulók óráközi 10 percben a társalgás nyelvét a román kívánja, hibásan jutott a nyilvánosságra. T. i. ezt a rendelet nem követeli, csak az iskolaigazgatónak figyelmébe ajánlja, inkább kísérletképen. Igéret tétetett továbbá arra, hogy a gyergyószentmiklósi gimnáziumban a magyar tagozatot az alsó osztályokban visszaállítják s fokozatosan a többi osztályokat is.

Nemrégiben Angheliescu volt közoktatásiügyi miniszter nagyhangú kijelentést tett arról, hogy utódja azon az uton halad, melyet ő küzdött ki a Románia iskolapolitikája számára. Mi ezzel szemben a fenti lépések után reméjük, hogy Petrovici miniszter neve az új, a józan és becsületesebb kisebbségi iskolapolitikát fogja jelezni. Talán nem csatlakozunk.

KÜLFÖLD

A nemzeti kormány Franciaországban. Az újabb francia események már a kibontakozás felé vezetnek. A kamara idegessége lecsillapult s az ország középpártjai együttesen működnek a kormánnyal az ország pénzügyeinek helyreállításán. A kormány javaslatát mind a pénzügyi bizottság, mind a kamara elfogadták. A kormány a takarékosághoz hozzáfogott. A minisztériumok létszámát megapasztotta s általában tervbe vette a tisztviselői létszám csökkentését, úgyhogy a megüresedő állásokat nem fogja mind betölteni. A kamara magatartása nyomán lecsendesedett a nép izgatottsága is, a zürichi piacon pedig emelkedett a frank árfolyama, bár régebbi színvonalát még nem érte el. A francia pénzügyek rendezésének megkezdése bizonnyal jó hatással lesz egész Európára.

A mexikói borzalmak. Mexikóban teljes erejével dühöng a vallásháború. A kormány minden erővel érvényt akar szerezni az 1917. évi törvénynek, melynek életbeléptetését ez év augusztus elsejéig elhalasztotta. E törvény szerint a szerzetes rendek megszűnnek, a templomok kívül egyházi cselekményt nem szabad végezni (pl. nem szabad körmenetet tartani) stb. A buzgón vallásos nép ellen áll a rendelkezések végrehajtásának, ha kell erővel is. Ebből pedig már több helyen támadtak véres összetűzések s ezekben

a katonaság fegyverét használta. Megtörtént, hogy templomban adtak sortűzet az ellenálló népre s a sortűznek halottak sebesültek lettek áldozatai. Az ellentétek az országban rendkívül élesek. Épen ezért a pápa felkérte az Egyesült Államok kormányát a közbelépésre, az Angol kormány pedig önként közbelépett, mert angol templomot is érint a mexikói kormány fellépése.

Ausztria katonai ellenőrzése. A háboruban vesztes államok az antant szigorú katonai ellenőrzése alatt állanak, hogy ez által is lehetlenné legyen téve bármind újabb háborús veszedelem. Ausztria az az állam a vesztesek között, amely legőbb bizalmat tudott kelteni maga iránt eddig a győztesek között, sőt sok tekintetben támogatta is a kisantant egyes ténykedéseit. Ezért azt remélte, hogy nagyobb nehézség nélkül megtud szabadulni a katonai ellenőrzéstől s főként annak sok milliórdra menő költségétől. De elég kellemetlen csalódás érte. Mert célját csak úgy érheti el, ha 7000 darab repülő- és egyéb gépet megsemmisít és megszüntet minden hazafias polgári egyesületet. Nem valószínű, hogy ilyen feltételek mellett még Ausztria is vállalná az ellenőrzés megszüntetését.

A bulgár király házassága. A királyok házasságát rendszeren a politika irányítja. Épen ezért nagyon érdekes az a hír, hogy Boris bulgár király az olasz király egyik leányát: Dzsovanna királyleányt veszi feleségül. Ez azt jelenti, hogy Olaszország és Bulgária között nagyfokú közeledés történt. Az pedig nem irányulhat, csak Szerbia ellen, annál inkább, mert a menyasszony a volt montenegrói fejedelemnek, Nikitának unokája s így Szerbia lakosságának jó része előtt nagyon nagy tiszteletben és szeretetben áll.

Itt említtük meg, hogy a mi miniszterelnökünk: Averescu tábornok Olaszországba utazik, hogy Mussolinival találkozzék. A tábornok az olasz kormány vendége lesz s bizonyára politikai kérdésekről is fog tárgyalni.

H I R E N

Uj lap. „Reformátusok” címmel Vásárhelyi János szerkesztésében Kolozsváron egy új lap indult meg, mely egyúttal a kolozvári ref. egyházköztség hivatalos lapja is. A minden hó első napján megjelenő lapot, melynek előfizetési díja 40 lej, melegen ajánljuk ref. olvasóink figyelmébe.

A középiskolák új tanterve. közoktatásiügyi minisztertől a középiskolákra vonatkozólag kiadott dekrétum szerint a beiratások szeptember 1 és 8 napjai között, a felvételi vizsgák szeptember 10 és 15 napjai között, a javítóvizsgálatok szeptember 10 és 20 napjai között, az első osztály felvételi vizsgái szeptember 20 és 25 napjai között, a középségi vizsgálatok szeptember 26 és október 10 között lesznek. A szeptember 26-ikán kezdődik.

Adományok. Szerkesztőségünk újabban a zetelahi tűzkárosultak részére Péter Antal 100 és Etelka szövetkezet 300 L-t, a magyarszék részére Szabó Károly 200 L-t küldött. A fenti összegeket kiosztás végett Magyar Párt vezetőségéhez fordítottuk.

Csak akarni kell. Szilágyi László Kiss István földművelésügyi deményezésére másfél évvel ezelőtt az a szép mozgalom indult, hogy a földművelésügyi társadalom részére kulturházat létesítsenek. Sanként, nagy áldozatok árán addig haladtak a munkálatok, hogy a földszintes, de szép épület, mely egy nagy teremmel, illetve táncteremmel és olvasószobával foglalt magában, már majdnem kész van. Ünnepeles felavatásra tervezték. Hisszük, hogy a jövő év őszén ezt mások is megtehetik.

Itéletidő Kézdivásárhelyen. 29-ikén Kézdivásárhelyen a déli órákban oly nagy tómbolt, amilyenre emberemléke óta nem volt példa. Fákla-restől tépett ki, sok ház felrobbant, vagy egyébként megrongálta, gyengébb épületek (csűr, istálló) egyszerűen ledőlt. Kezdiszentkötőn a szélvihar. Több helyen jéges eső, mely a viharral együtt a termését is tönkretette. A kárjárásban 5—10 millióra becsülik a kárt.

Utonállók garázdálkodása. multkoriban hírt adtunk a román országon történt autók

most hasonló eset híre érkezik
 abból, hol Szarambaj község
 két álarcos rabló egymás
 autót tartóztatott fel s ezek-
 összesen mintegy 80 utasát
 ki. A jól végzett munka
 a borszéki recept szerint az
 autóval eltűntek. Az utasok-
 ezer léva készpénzen és sok
 kívül 15 revolvert és 2 ka-
 revolvert is elvettek.

Repülőgép katasztrófa. A né-
 zsi Heidenheimban a re-
 mpenen borzalmas szerencsét-
 történt. Egyik repülő leszáll-
 közben közel jutott a közön-
 s a repülőgép légcavarja
 bert valósággal szétmorzsolta.
 a repülő csak könnyebb sé-
 szenvedett.

Államra itták magukat a lopott
 ből. A Rajnán egy borszállító
 oshajó nekiment egy hid pil-
 és közepén kettétört. A le-
 get meg tudták menteni, de
 shordók tova usztak a folyón.
 látára a part mentén száz-
 szegyelekeztek az emberek
 zták az ujjborral megöltött
 kal. A hordóknak azonban
 egy részét lehetett idejében
 ani, a többit a tömeg kerit-
 hatalmába, csapraütötte és
 ki, aki odavetődött, addig
 meg tökrészeg lett, úgy, hogy
 végig tele volt magukkal te-
 részegekkel. Csak amikor
 dőr érkezett meg, lehetett
 hogy rendet teremteni és a
 meglévő bort biztonságba he-
 lír szerint husznál több
 kapott alkoholmérgezést s
 kórházba kellett szállítani. A
 kódnak eddig öt ember-
 t áldozatul: ketten alkohol-
 ben haltak meg, egyet ve-
 közben ütöttek agyon, ket-
 részegen belefulladtak a

Állások. Ezen a címen irt
 ban egy igen érdekes köny-
 Nagy Imre, a csikszeredai
 i iskola nyugalmazott igaz-
 ról szól ez a könyv, hogy
 évvel ezelőtt milyen volt
 eda városában a köz- és
 et, hogyan történt az igaz-

ságszolgáltatás, milyen szokásokat
 követtek a város ügyeinek intézé-
 sében. A szerző részletesen elbe-
 széli, hogy kik és mikor alapították
 Csikszeredában az első nyomdát,
 milyen volt a delizsáncon való uta-
 zás, hogyan ruházkodtak és épít-
 keztek a város lakói. Ma már el
 sem tudjuk képzelni azokat az idő-
 ket, amikor még a város postahiva-
 talát egy tisztviselő egymagában
 kényelmesen ellátta, mikor inkább
 kovával és acéllal gyújtottak tüzet,
 mint gyufával, mikor boltok sem
 voltak s az emberek csak az orszá-
 gos vásárokon szerezhették be,
 amire szükségük volt, mikor az is-
 kolás gyermekek nem palatáblára
 irtak, hanem viasszal bevont juhar-
 fadeszkára, mikor a petróleumlámpa
 is ritkaság volt s a faggyugyertya
 mellett közhasználatnak örvendett a
 koppantó. Pedig ezek az idők nem
 is voltak olyan nagyon régen. Az
 öreg emberek még emlékeznek
 rájuk. De az ifjabb nemzedék már
 csak hírből ismeri, a gyermek még
 hírből sem és így lassankint fele-
 désbe mennek. Ez pedig nagy kár,
 mert hiszen mindenkor érdekes és
 hasznos dolog ismerni a multat és
 látni a műveltség fejlődésének útját.
 T. Nagy Imre is épen azon célból
 írta ez a művét, hogy a multnak
 érdekes emlékeit a feledéstől meg-
 mentse. Elismerés és köszönet illeti
 őt ezért a derék szándékaért, de
 meg azért is, hogy a könyvében
 előadott dolgokat és eseményeket
 mindenütt a jóízű humor vidám
 derűjével vonja be s így könyvét
 nemcsak hasznos és tanulságos, ha
 nem egyszermind élvezetes olvas-
 mányá is teszi. *m. i.*

Felhívás. A Bukaresiben tanuló
 alábbi egyetemi hallgatók felhívják
 mindazoknak a figyelmét, akik a jövő
 tanévben a bukaresti egyetem va-
 lamely fakultására szándékoznak
 beiratkozni, hogy bárminemű ide-
 vágó felvilágosításért és utbaigazi-
 tásért alantlakhhoz fordulhatnak. (Vá-
 laszbélyeggel ellátott levelek külden-
 dők) Jogi fakultás: Ifj. Szemlér Fe-
 renc, Brassó, Liceul róm. kath. Fi-
 lozófia, nyelvészet, földrajz, történel-
 mi-szak: Nagy Boriska, Csikszereda,

Stefan cel Mare 9. Tudományegye-
 tem: (Természettudomány, mennyi-
 ségtan, elektrotechnika). Temák Ede
 Orsova, Gara 2., Gyógyszerészet: Fe-
 kete Endre Zsibó, Szilágyim., Orvos-
 tan: Nagy András, Csikszereda,
 Stefan Cel Mare 9. Műegyetem:
 (Erdész, vegyész, gépész, bányász
 és általános szak) Szűcs Ferenc,
 Nagyenyed, Str. Banatorilor 21. Állat-
 orvosi főiskola: Simon István Bik-
 falva jud. Háromszék u. p. Ozun.
 Gazdasági akadémia: Boróczy László
 Ócsanád, jud. Timis. Kereskedelmi
 akadémia: Kovács Irma Csikszereda,
 Csikm. Építészeti főiskola: Kathona
 József Nagyenyed, Str. Barnitiu,
 30. Szépművészeti főiskola: Teleki
 József Brassó, Brassói Lapok. A
 felsoroltak minden tőlük telhető fel-
 világosítást, különösen ami a be-
 iratkozást, elhelyezkedést stb. illeti,
 készséggel megfognak adni.

Allomásokon is kapható

a „MAGYAR NÉP“.

Örömmel hozzuk olvasó-
 ink tudomására, hogy a

Magyar Nép, Pásztortűz és

az Erdélyi Irodalmi Szemle

Holozsvár

Nagyvárad

Brassó

Szatmár

Arad

Nagykároly

Nagyszombat

Lugos

Temesvár

Pliski

állomásokon is megvásá-
 rolhatók az állomási hír-
 lapáruslónál.

Ismerőseink, barátaink, ha utaznak,
 kérjék és vásárolják lapjainkat!

Vásárlásainál saját érdekében
 mindig hivatkozzék a lapunk-
 ban olvasott hirdetésre!

ZEUS

Erdély legnagyobb férfi- és női szövet gyári lerakata.

Raktáron tart nagy választékban gyári áron mindennemű
 bel- és külföldi elsőrangú szövet és bélésárut.

Cluj—Kolozsvár, Str. Regina Maria (v. Deák Ferenc-u.) 4.

MŰVELŐDÉSI MOZGALMAK.

Jóteköny-est Szinérváralján. A szinérváraljai róm. kath. egyház harangalapja javára július 10 én nagy-szerűen sikerült műkedvelő előadást rendezett. Színre került Csiki Gergely örökbecsű műve a „Nagy-mama” melyet Ditrich Ilonka tanított be és rendezett meg kiváló műtüléssel. A szereplők Dr. Kamenszky Viktorné, Papolczy Ilona, Buty Erzsébet, Mihalovics István, Szabó Judit, Kelemen Károly, Gilvác Kornélia Hirt József, Gönczy Sándor, Szilágyi Gyula, Bodnár Erzsébet, Bodnár Gyula mind a leg-élethűbben játszották meg szerepüket s egy nagy lépéssel vitték előbbre a régen vajudó harangügyet, mely hónapok óta foglalkoztatja Szinérváralja derék katolikus polgárait.

Harangszentelés Misztótfaluban. A misztótfalusi ref. egyház f. évi jun. hó 13-án avatta fel ujonnan beszerzett harangját, melyet igazi örömmünneppé tett nemcsak a helybeli felekezeti és nemzeti különbség nélkül, hanem a vidékről is nagyszámban összeseregleti híveknek velünk együtt való érzése, s melyet még a kedvező idő is emelt, úgy, hogy templomunk alig tudta befogadni, az ünneplő közönséget. A felavató imát Papolczy Zoltán apai, az ünnepi beszédet Sárközi Lajos szatmárnémeti lelkészek tartották, míg a harang beszerzés történetét Kiss Ferencz szatmárhégyi lelkész ismertette; a bezáró imát pedig Nagy Lajos felsőbányai lelkész tartotta — közben pedig a váraljai énekhar Fábian István vezetése mellett — emelte a gyülekezet buzgóságát szép, összhangzatos énekével. Istenisztelet végeztével perselypénz címén begyűlt 3750 Lei. Délben mintegy 100 teritékes közebéd volt, melyen további kiltartásra, az egymás iránti szeretet fenntartására buzdító, lelkes beszédek hangzottak el. A délutáni istentiszteletet Barthók Jenő szatmári lelkész végezte. Este műsoros előadás gyönyörködtette a nagyszámu közönséget, melynek minden pontja műkedvelő ifjaink eddigi sikereit újabb babérral növelte. (Szerepltek: Kiss Ida, Kiss Olga, Szalontai Juliska, Szilvási Ida, Tóth Nelli, Derecskei Vilma, Tóth Sándor, Bráz Sándor, Piskolth Károly, Ráád László, Vass Lajos, Derecskei Dénes.). Ezután reggellig tartó táncmu-

latság következett, mely 18.000 Lejen felüli bevételt eredményezett. Megemlíteni kívánjuk még, hogy a *Klein Oszkár kudsiri cég által közmegelegedésünkre öntött 450 kgr.-os harangunk, 56.000 Leibe került, egyházunk és műkedvelő ifjaink által tartott báli jövedelmekből és az egyháztalagok önkéntes adományaiából — melyben dicséretes részök van a más felekezeteknek is — fedeztetett teljesen. *Istené legyen érette a dicsőség, kinek dicsőségére öntetett új harangunk.**

Kultura Iklandon: Az iklandi ifjuság kedves lelkesedéssel mutatta meg husvét másod napján este, hogy mennyire szereti a magyar dalt a maga igazi alakjában. A vezetőség fáradságos munkával betanította az ifjuságot a „*Gyimesi vad-vlág*” című szindarab előadására. Ez a darab volt az, amelyikben az ifjuság lelke a maga tisztaságában és vidámságában a legjobban érvényesült. Látszott a szereplők előadásán, hogy ebben a darabban teljesen felfedezték önmagukat s a résztvevő egész vidék közönsége gyönyörűséggel tapasztalta, hogy a szereplők nem is előadnak, hanem a szó, igazi értelmében daloltak és játszottak. Ikland község és vidéke lakói minden rang különbség nélkül gyönyörűséggel osztoztak a darab kellemes előadásának örömeiben.

Ezért a vezetőséget különösképen megilleti a hála és elismerés. De a szereplőket is igazi dicséret illeti azért a szorgalmastanulásért, amellyel a darab előadásra előkészültek. Igazi példáját adják ezzel annak, hogy mennyire megértették korunk parancsoló szavát, hogy kicsinységünk fennmaradásának biztosítéka a nép-lélek eredeti tisztaságának megnyilatkozásában van megalapozva. A résztvevő közönség az egész társadalom nevében üdvözli a vezetőséget és sok szerencsét kíván az iklandi ifjuságnak. Különös dicséret illeti elsősorban a leányszereplőket. Névszerint: György Rózsika, Szász Ida, György Ida, Balogh Rózszi, Nemes Vilma, Balogh Ágnes, Mihály Giza, Kilyén Erzszi, nemkülönben a férfiszereplőket, névszerint: Balogh István, Nagy Lajos, Balogh József, Mihály István, Kilyén Mózes, Nemes József, Szász Mózes, Kilyén Ferenc, Kilyén Károly, Nemes József, György Mózes, Filep Mózes, Ifj. Balogh Sándor és Ifj. Szász Józsefet.

Mindannyiokat az Isten sokáig éltesse!

P. R.

MEZŐGAZDASÁG

Kártékony madár-e a vércse?

Folyó évi 28. számban 350. oldalon Petres Gyula tanító ur által „Kártékony madár-e a vércse?” című válasz nélkül nem hagyhatom.

Én igenis azt mondom, hogy a vércse igenis kártékony és irtani kell. Ahol csak egy van, azt is ki kell pusztítani. Nem hivatkozom tudományos könyvekre, saját meggyőződésemet és tapasztalataimból beszélek. A vércsének igenis egy nagy kártékony oldala van, a miről magam is meggyőződtem, hogy az egeret pusztítja.

Még kisebb kártevése, hogy a községekből a csirkéket elhordja, szerit teheti, jobban és szívesebben elszedi a csirkét, mint az egeret. Nagyobb kárt tesz azonban az, hogy az éneklő madarakat elfogja és a fészkekből a fiait kiszedi, tehát a vércsét szaporítjuk, és azzal az éneklő madarakat pusztítjuk.

Elbámultam és bosszankodtam a következő eseten. Fájó szívvel látom mindig, mikor a vércse szaporodik, látára elfogta az éneklő madarakat, vitte a kezelésem alatt levő kertben. Vettem magamnak fáradságot és meglestem a kertben, hogy hova viszi a madarat. A vércse a fiainak. Lesbe álltam, lelőttem mindkét öreget, vagyis az éneklő és anyát. Azután felmentem a fájra, és a legnagyobb meglepetésemre 19 drb madarat, 2 egeret és 2 fiókát találtam a fészkekben, és a fiókák mind megdöglöttek, azaz 2 fióka élt. A megölt madarak gyobbrésze fióka volt. Mostanában a tapasztalatok után, hogy a vércse kártékony, azt, hogy a vércsét irtani kellene. Az a két vércse, amely a fiókáit meg nem ölte, hány madarat pusztítottak az elmúlt négyen éveken keresztül.

Ha mesterségesen elszaporítjuk a vércsét, teljesen kiirtjuk az éneklő madarakat és akkor a vércseket be. Gyümölcsösökben és gabonáink részben a vércse túlnának, vagyis a rovarok pusztítanak el. Többször volt már megfigyelni, hogy egy éneklő madár egy nap mennyi rovarot elszed. Hát mikor fiai vannak, roppant sok rovarot hordnak el a fiainak.

Örvendetes, hogy egyéves korától felvetődött eset illetőleg

mely különösen gazdasági szempontból fontos, élénkebb szerepe indul meg, mert ez végképpen a dolgok tisztázására. Ilyen most a feni vécse kérdésében többé-kevésbé mindközössézőlőnek igaza van.

Általában a vécse hasznos. Nemcsak nálunk, hanem az egész világra kiterjedő gondosmegfigyelés egybehangzóan állítja, hogy a vécse főképpen egerekkel tápláltságot igen sok kártékony rovarot (tűcsők, cserebogár stb.) is megöl. Kétségtelen azonban, hogy a vécse madartán egy-egy csírkét is elkap egy-egy éneklő madarat is, utóbbiakban tett kára sokkal kevesebb, mint a haszon, melyet a kárállatok pusztításával tesz már ki, mert az éneklő madarak is csak legelőbnyire a gazdaság közömbösökre veszélyes (vércse, pacsirta stb.).

Tagadható azonban, hogy a vécse lehet feltűnő is, ami azonban arra vezethető vissza, hogy a vécse eledele (egér stb.) szűkös lehet kénytelen más eledel után (amit nagyon találóan fejez ki a mondás, hogy szükségben a legyet is megeszi) vagy hogy némely vécse rákap a pacsirtára, bár volna egyéb is bőven. De ez csak egyéni mint ahogy néhány medve valóságos átka és réme a háziállatoknak akkor is, mikor bőven növényi eledel, mikor a vécse jámbor vegetáriánus. A vécse írójának ez esetben aztán a vécse Hol a vércsére határozott bizonyul, ott üldözése indokolt. Vigyázzunk a vércsét általában még sem szabad. A vécse egyébként nagyon sokat tud irni, de terünk itt nem ér.

Dr. Balogh Ernő.

Fürt rothadása.

A fürt rothadása a legtöbb szőlőbetegség okozója. A gomba, ezeknek óvszere a szőlő (bordói lé). — Az ültetést is gomba okozza, mely oly finom gomba, hogy a szőlőnek hívjuk, mert ha reá kerül liszt por alakban por volt szerencsétlenségünk az ilyen fürtöt az edénybe és elsütött puska füstjéhez por szállt fel az edényből. A fürtöket, illetve a szőlőtámadja meg ősszel. A fürt és végtelen rövid idő alatt, a nap alatt egész termé-

sűnket tönkre teszi. Bora bűzös, zavaros és meri éretlen volt a szőlő, így savanykás is. Ilyenkor alkalmazzák az u. n. lenyálkázást, illetve kénezett hordóba szűrik a mustot, az nem erjed, megszáll. Ekkor lehúzzák a mustot egy kénezettlen hordóba, de seprű ágakon levegőzik meg és így ha lassan is, kiejed. Azután, ha jól sikerült, rövid idő után (erjedés után) lehúzzák seprőjétől és egyuttal kissé vinirozzák rektifikált szeszszel. Kitűnő asztali bor lehet belőle.

Meleg, száraz nyáron is megjelenhet, de legtöbbször szeptemberi esős időn lép fel a zöld rothadás, ezt folyton figyelni kell és 2% os, esetleg v. 1-25% os bordói lével a fürtöket jól megpermetezzük; de előzőleg, illetve most már kötözéskor a fürtöket szabadokká tesszük ott a tőke belsejében, körülöttük néhány — de nem túl sok — levelet eltávolítunk, hogy a tőke belseje szellős és szükség esetén permetezhető legyen.

Hallom a megjegyzést, hogy enni is kellene szőlő, de permetezve nem lehet. Meg lehet vizes edényben jól mosni és jól ehető. A bordóból pedig teljesen leszáll az a végtelen parányi arányban levő kékködöt a seprőbe.

Dezső Miklós.

Állatárak. Szamosújvári vásáron exportörök 22, vágni való ökör és tehén 16—17, beállítani való 18 lej kilogrammonként. Bánffyhungyadi vásáron exportáru 20, vágó tehén és ökör 18—20, borjú 32, növendékmarha 18—20, bivaly 14—16 lej kilogrammonként. Sepsiszentgyörgyön exportörök 30—34, sertés 40—42 lej kg. ként, igásló 10—12 ezer darabonként.

Piaci árak Marosvásárhelyen július 29-én. Buza 130—140, tengeri 75—80, árpa 75—80 uj árpa 60—65, zab 45—55, uj burgonya 30, paszuly 70—80 lej vékánként. Tehéntej 6—7 lej literenként. Tevaj 120 lej kgr. ként. Sajt 50—55, méz 50—60 kg. ként. Választott malac 400—450 lej. Hizott sertés 32—34 lejkg. ként. Szekér széna 500—600 lej.

Hirdessen lapunkban!

Egy dírtokhirdetésre kilencvenhárom érdeklődő jelentkezett kiadónk vatalunkban.

SZÖVETKEZET.

Vigyázzunk jól a Hangyakaszánál.

Aratás, kaszálás nagy munka idején, mikor a gazdának hajnal pirkadásától esti szürkületig nehéz munkában kell állania, hogy meggyőzze a termést betakarítani, legfontosabb segítőtársa a jó szerszáma. Ilyenkor tűnik ki, hogy a nagy reklámmal hirdett és sok minden huncutsággal rátukmált szerszámok közül melyik válik be.

Azt már minden faluban tudják, hogy „Nincsen párja a Hangya-kaszának” és eddig a munka verejtéke igazat is adott a jó reklámnak, mert kétannyi munkát végzett a Hangyakaszával dolgozó. Messze hire járja a Hangyakaszának s minden gazda azt keresi a szövetkezetben.

De amint a napsütéssel együtt jár az árnyék, akként a legjobb kaszát is kikezdi az üzleti furfang. Azt látjuk, hogy egy idő óta nem szövetkezeti üzletek is nagy hangerővel kezdik hirdetni a páratlan jó „Hangyakaszát” vevőiknek s ráadásul még olcsóbban, mint a Hangyaszövetkezetek. Akik beugranak, azonban keservesen tapasztalják, hogy a Hangya védjegy dacára még sem válik be a szerszám, folyton kalapálni, fenni kell, de sehogysem vág úgy, mint a szövetkezeti Hangyakasza.

A dolog nyitja pedig abban van, hogy az üzleti konkurrencia nem jó szemmel nézte a „Hangyakasza” jó hírét, annak letörésére még a hamisítástól sem riadt vissza és most mint kiváló garantált Hangyakaszát igyekeznek a gyanútlan gazdák nyakába sózni a selejtes hitvány hamisítványokat.

Szerencsére gazdáinknak hamar kiszűrt a turpisság, mielőtt még sok gazdának még keserves napokat szerezhetett volna a hamisítvány s most már tudjuk, hogy miként védekezzünk a konkurrencia ezen újabb ravasz furiangjával szemben.

Óva intjük ezért gazdáinkat, hogy bárki kínálgatásainak vagy rábeszéléseinek felüljenek, míg meg nem győződnek az eredeti kiváló Hangyakasza minden ismertető jeléről. *Az eredeti, kizárólag a Hangya által forgalomba hozott Hangyakasza feketére van festve, az élén egy keskeny csik fejnyesre csiszolva, rajta pedig aranybetűkkel a legjellemzőbb felirat: „Hangya”-kasz a legjobb kovacsolt acélból. A kaszanyakon látható a bepréslt aranyozott Hangya védjegy és ugyancsak így belényomva: jótállással.*

A hamisított Hangyakasza csak

annyiban emlékeztet az igazi Hangyakaszára, hogy csupán a Hangya védjegy a kaszanyakon és a jótállás látható rajta, de sem feketére festve, sem aranyozva nincs és legfőképp hiányzik a fenti jellegzetes aranybetűs felírás.

Gazdák jól vigyázzunk tehát a Hangyakasza vásárlásnál, nehogy jó cégér alatt rossz, hitvány, hamisított portékát vegyünk. Igazi jó Hangyakasza csak Hangya szövetségben kapható. Sz.

Az amerikai szövetkezeti gabonaraktrákról mártöbb ízben volt szó lapunkban. Beszámoltunk arról is, hogy az illetékes körök egyik fő feladatuknak tekintik az angol fogyasztóközöniséget a szövetkezetek révén közvetlenül ellátni a szükséges gabonamagvakkal. A közel-múltban egy több tagból álló bizottság tett látogatást Londonban és az tárgyalt az ottani szövetkezetek vezetőségével, s ott tartózkodása alkalmával egy szövetkezeti újságíró révén tájékoztatta a közöniséget a kanadai gabonaraktrák igazi céljairól, megcáfolva sok helytelen híresztelést. Ramsay, szövetkezeti igazgató rámutatott arra, hogy a gabonaraktrák megalakításának fő-célja a spekuláció lehetetlenné tétele volt, illetve biztosítása a szabályos áralakulásnak. A raktárak felhasználása révén ugyanis feleslegessé válik sok közvetítő kéz, s a gazda nincsen kitéve annak, hogy esetleges szorult helyzetét a kereskedő kihasználva, kényszeríti őt arra, hogy gabonáját értéken alól dobja a piacra. Ennek a vállalkozásnak szép sikerét mutatja az a körülmény, hogy a hivatalos megállapítás szerint a gabonaraktrákszövetkezetek értékcsökkenték az elmúlt évben egész Kanada gabonatermésének 65 százalékát, illetve ilyen mennyiséget vontak el a tőzsde elől. Ez kétségtelenül jelentékeny teljesítmény, amelynek értékét még jobban növeli az a körülmény, hogy a kanadai gazdák vállalkozásukat teljesen a saját erejükből, minden állami támogatás nélkül voltak képesek megvalósítani. A hazai viszonyok szempontjából nem volna felesleges a gabonaraktrákszövetkezetek ügyéről közelebbről gondolkozni, különösen mostan, amidőn nálunk is egyre sűrűbben hallatszanak olyan hangok, amelyek hasonló berendezések létesítését sürgetik.

IPARI ROVAT.

Szüken kaptak kölcsönt a kolozsvári kisiparosok. Az Ipari Hitelintézetől Kolozsváron csak 50 iparos kapott olcsó kölcsönt a múlt évben, s mindössze csak 2 millió lejt. A kolozsvári kisiparosság támogatására legalább is tízszer ennyi összeg kellene, mit ha a Hitelintézet nyújtani is tudna — az Albina bank igazgatóságának véleménye szerint — ennek is csak $\frac{1}{4}$ ét lehetne elhelyezni, mert a kölcsön folyósításához szükséges anyagi garanciát a legnagyobb nehézségekkel küzdő iparosok nem tudnák biztosítani. Ugyenezen vélemény szerint a problémának egyedüli megoldása a kisiparosok korlátlan felelősségű szövetkezetbe való tömörülése, mely jótállana a kölcsönökért azoknál az iparosoknál is, akik becsületességükön és munkakészségükön kívül egyéb garanciával nem bírnak.

A munkaadók figyelmébe! A katonai hadtestparancsnokságok figyelméztetik az összes munkaadókat, hogy csak olyan 21—46 éves férfi alkalmazottakat vehetnek fel, kik igazolják, hogy ujoncozási, illetve katonai kötelezettségüknek eleget tettek. Akinek munkábalépésnél ilyen igazoló irata nincs, az azt köteles 15 napon belül beszerezni. A hadtestparancsnokságok kilátásba helyezik eme rendeletük betartásának megfelelő közegek által való ellenőrzését is.

Bőripari kiállítás Marosvásárhelyen. A marosvásárhelyi cipész- és bőriparosok ez év augusztus hó 22—29-ig terjedő időben nagyszabású bőripari kiállítást rendeznek, amelyen a marosvásárhelyi iparkamara körzetébe tartozó városok bőriparosainak intenzív részvétele mellett megejtendő versenyen több száz cipész, csizmadia és más bőrszakmához tartozó iparos, segéd és tanuló vesz részt. A kiállítás iránt országszerte nagy az érdeklődés. A rendezőség megtette az intézkedéseket, hogy az odautazásra a kiállítás látogatói féláru vasuti jegyet kapjanak. A kiállítással egyidejűleg lesz a szakma országos kongresszusa is. A kiállításra azonban a vidéki városokból (Kolozsvár, Temesvár, Bra-só stb.) is sok a jelentkező úgy, hogy az akció ezzel országos jellegűt ölt. Remélik, hogy a kiállítás bebizonyítja, hogy a kézműipar minden tekintetben felveheti a versenyt a gyáriparral.

Erdélyi Ipar cimen augusztus hó 1-én jelenik meg Aradon a csatorna-területek reprezentatív iparos lapja, mely az aradi Munkaadók Lapjából és a megszűnt Iparosok Lapja szerkesztő gárdájának egyesítésével az egész iparos társadalom osztályon támogatására tarthat igényt. A lap mely mint az Ipartestületek Szövetségének hivatalos lapja, az országos iparosmozgalom szócsöve, mint szerkesztő jónövű újságíró munkájunk, **Némegy Gábor** jegyzi. A lap tulajdonjoga az aradi szindikátus szövevényé, tehát iparoskézben van. Minden remény meglehet így, hogy a csatorna-területek több mint ötvétezer iparos mestere tekintélyes vállalatát fejleszti.

Fémárak: Angol ón „Bancor” 400, „Bárány” 399, csapágy 128, 80% os 275, 60% os 190, 40% os 128, 20% os 85, 14% os 65. 35% os forrasztó ón 150, horganytomb, horganylemez 65, antinom 130, ólom 44, kemény ólom 35, ólomlemez 55—60, ólomlemez 56. Vörösréz lemez, sodrony és rud 135, sárgaréz lemez 135—138, sárgaréz sodrony 120, sárgaréz sodrony 135 lej.

Valuta jegyzések.

Kolozsvár, 1926. aug. 9-én

1 dollár	—	=	219—220
1 font sterling		=	1073—1076
1 svájci frank		=	42 60—42 75
1 francia frank		=	6 80—6 90
1 arany márka		=	51—52
1 lira	—	=	7 40—7 50
1 cseh korona		=	6 50—6 54
1 dinár	—	=	3 75—3 80
1 osztr. shilling		=	31 00—31 25
1 magyar forint		=	31 10—

Minden magyar ember olvasson

az UJSÁG

a legfrissebb, legjobban sült, legolcsóbb napilap, mely a magyar egyházak Magyar Párt céljait legjobban szolgálja. — Egész évre 800 fél évre 400 lei, negyed évre 200 lei. Egyes szám ára 30

Szerkesztőség és kiadóhivatal Cluj—Kolozsvár, Str. Regina Maria (v. Deák Ferenc-ucca) 35.

MULATTATÓ

Az inkább ne éljen . . .

Aki fölött csak szállnak a napok —
 Óds varjusereg szürkén, tova,
 Aki mindig egyedül ballagott,
 Nem tartozott senkihez soha;
 Akinek nem szakad fel sohasem
 Kacagó öröm a lelkéből,
 Akinek nem jajdul fel sohasem
 Zokogó bánat a szivéből;
 Akit nem várnak ölelő karok,
 Haszontalanul az minék él —
 Lelke árán is szedhet kamatot,
 Arannyá válhat, amihez ér:
 Emberek érző közösségében
 Az inkább ne éljen . . .

MAEL FERENC.

ho, hozzáértés és megbízhatóság.

Aratás kezdetén egy este négy munkás állított
 adtan egy gazdag bojár udvarába. Meglátszott
 hogy messziről jöttek János és István édes test-
 Miklós és Demeter a sógorok. Kis falujok főnt
 yek között van és csak a szegénység űzte ki
 hogy munkájukkal idegen embereknél keres-
 télirevalót. A bojár szívesen fogadta és meg-
 hogy reggel munkába állítja őket.

Amint a reggel beköszöntött, a négy ember pi-
 és munkára készen várta a bojárt, aki azonban
 sokáig várattat magára. Ellátva mindeniket egy
 való eleséggel kiviitte őket a mezőre. Amerre
 a szem elláthatott, aranykalászu jól megtermett
 hullámzott csendesen a tovaftúto reggeli hús
 nyomán. A bojár a mező négy, egymástól mesz-
 eső helyére vitte a négy embert és mindeniknek
 e egy egy buza táblát csak ennyit mondott:

Nem szeretem sokat oktatni és háborgatni a
 almat, azért egészen reád bízom, hogy ezen
 helyen úgy arasd le a buzát, amint tudod.
 készen leszel a munkával, hazajöhetsz. A to-
 megállapodásra sem vesztegetünk sok szót. Adjon
 észséget és jó szerencsét!

kijelölt buzatáblák nagysága egyformán akkora
 gy egy rendes arató kora délutánra végezhe-
 sőt egy igyekvő munkás már délre learat-
 azonban ne feledjük el, hogy az emberek a
 an is nagyon különbözők, amiről mindjárt
 zódhatunk, ha figyelemmel kísérjük, hogy mit
 négy ember távol egymástól.

os szorgalmas. Nem nézegeti sem a kezét,
 apot, hanem serényen forgatja a sarlót. A felt
 a sűrűn és egyenletesen dől le a sarlója nyo-

mán s tetszik neki ez a szapora és kiadós munka.
 Még a feje felé sem ért a nap és már kiugrasztotta a
 nyulat a kijelölt táblából. Amint elvégezte a munká-
 ját, letelepedett egy körtefa alá falatozni és pihenni.
 Majd otthagynván a buzakévéket szép sorjában a tarlón
 hazaindult a bojár udvarába. Az elvégzett munkával
 meg volt elégedve és ennél többre nem gondolt.

István is a reggeli hűvösön szorgalmas munkás-
 nak látszott, de amint a nap fölfele haladt és nőtt a
 hőség, kezdett ellágyulni. Hol a fejét vakargatta ide-
 oda tekingetve, hol a verejtékező homlokát törülgette
 az inge ujjával. Az egyedüllét és a hőség egészen el-
 zsbibasztották munkakedvét. Szemével méregette a
 learatott darabot és kiszámította, hogy csak még két
 órai munka van hátra. Elhatározta tehát, hogy meg-
 várja, amíg estefelé egy kicsit enyhül a hőség. Ezen
 gondolattal árnyékot keresett és csakhamar elaludt.

Hagyjuk ezt az embert, hadd aludjék csendesen
 és menjünk el Miklóshoz. Ez szorgalmasabb, mint a
 sógora és sietett, hogy délre készen legyen. De mi a
 haszon, hiszen nyomában szerteszt a sok letört buza-
 fej és a szétdobált kévéket alig tartja össze kötelük.
 Sietségében nagyon sok szemet vert ki a tarlóra, kárt
 okozva a gazdának.

— Annyi kára legyen a bojárnak! Ugy sem ért
 ő ehhez és meg sem érzi... — gondolá magában.
 Délre be is fejezte a munkáját s úgy-ahogy keresz-
 tekbe rakva a kévéket hazament.

A negyedik ember, Demeter, Isten segítségét
 kérve jó kedvvel fogott az aratáshoz. Vigyázott, hogy
 lehetőleg egy buzafejet se szakítson le és gondosan
 bekötötte a kévéket. Már csaknem a munkája végén
 volt, amikor nyugat felől az ég alján egy sötét fel-
 hőcskét vett észre.

— Eső készülődik amint látom — szólt magá-
 hoz könnyedén. A sok szükségét látott ember takaré-
 kossága és számítgatása arra figyelmezteti, hogy legyen
 gondja a más vagyonára is. Amint bekötötte az utolsó
 kévét is, összehordotta azokat egy helyre és egy kis
 asztagba rakta. Azután az árokból egy jó csomó bur-
 jánt gyűjtött és az asztag tetejére terítette, hogy ne
 hatolhasson az esővíz a kévék fejéhez. Most már a
 lelkiismeretesen végzett munka után nyugodtan ült le
 enni és pihenni, hogy azután hazamehessen. Mire
 hazaért, az eső is elkezdett nagy cseppekben hullani.
 Megelégedése most még nagyobb volt, hogy óvatos-
 ságában nem csalódott.

Másnap reggel korán kiment a bojár a mezőre,
 hogy lássa, milyen munkát végzett a négy ember.

János kévéit szép sorban, de teljesen átázva ta-
 lálta a tarlón.

— Ez az ember szorgalmas és jó munkás is, de
 buta. Nem lát tovább az orra hegyénél és nem gondol
 a következő órára . . .

A második ember munkáját befejezetlenül találta
 a bojár és mindjárt tudta, hogy rest emberrel van
 dolga. Elfeledtük elmondani ugyanis, hogy István — mert
 róla van szó — úgy elaludt az árnyékban, hogy csak az
 eső ébresztette fel s bár csak két órai munka volt
 hátra, nem fejezhetette be az eső miatt és nyugtatan sziv-
 vel ment haza.

Amint a gazda a harmadik táblához ért és meg-
 látta szerteszt a sok letört buzafejet, azonnal megér-
 tette, hogy Miklós nemcsak felületes munkás, hanem
 még álnok és megbízhatatlan ember is, akinek semmi
 gondja sincsen a más vagyonára.

Végül elment a bojár, hogy meggyőződjön a negyedik ember munkájáról is. Már távolról észrevette a burjánál jól betakart asztalogcskát s amikor tekintete végigfutotta a tiszta tarlón, örömmel gondolt Demeter gondosságára és előrelátására. Lelkében megelégedéssel és ajkán elismerő mosollyal szólt magához mintegy magyarázva:

— Ime! ez a szorgalommal, hozzáértéssel és séggel végzett munka.

Nagy volt a bojár öröme, hogy ilyen megbízható emberre akadt s magához hívatta Demetert és egész gazdaságának felügyelőjévé tette.

Diaconescu P. után románból fordította
Balogh Ignác.

Apróságok — Adomák

Az első parancsolat

Egy katona keresztelni vitt egy kisdedit a paphoz. Azt kérdi tőle a pap:

— Aztán vitéz uram meg tud-e majd felelni keresztapái kötelességének?

— Azt hiszem, hogy megtudok. Miért ne tudnék?

— Ismeri-e például az Isten parancsolatait?

— Például melyiket?

— Például az első parancsolatot.

— *Falánk ne légy.*

— Ó, mely tudatlan barbárság! kiált a pap. Hiszen az első parancsolat azt mondja: *Ne légyenek néked idegen isteneid én előttem.*

— Nagyon téved tisztelendőség, feleli a katona. Isien a teremtés után mindjárt megparancsolta az első emberpárnak, hogy: *A jó és gonosz tudásnak fájáról ne egyék.*

Őszinte válasz.

Hát Andris bá' mégis csak meghalt az anyósa?

— Meg biz a'.

— Pedig mennyi doktor járt hozzá, mennyi orvosságot megivott, nagyon sokba kerülhetett.

— Sokba biz a', de hát nem vették kárba.

Féltreértés.

Szinészetünk bölcsőkorában egy vándorszínész társaság Erdélyben egy kereskedő udvarán épített színházat.

A *Peleskei Nótáriust* játszották. A kereskedő család összes rokonaival a tornácon foglalt helyet. A harmadik felvonásban, mikor a nótárius megérkezik Pestre és a magyar színház előtt megáll (— a kereskedő háza jelképezte a magyar színházat —), felkiált:

— Ez hát a magyar színház?! No, itt minden szenvedéseim után azt kívánom: Az Isten áldja meg és sokáig éltesse ennek építőit.

Erre az egész család felállott, a családfő pedig mély meghajlással így válaszolt:

— Köszönöm, édes Mátéfi uram! Magam építettem ütet.

TANÁCSADÓ.

(Azok az olvasóink, akik valamely fontos ügyről ebben a rovatban óhajtának felvilágosítást kapni, tudakozódó-költség fejében levelükhöz mellékeljenek 10 L-t. Levelüket ugyanis bélyeges válaszborítékkal ellátva mindig megküldjük egy megfelelő szakértő munkatársunknak, s erre a kettős postaköltségre szükséges a 10 Leu.)

J. Mihály Körösbányán. Az 1919. év előtt a m. kir. csendőrségnél szolgált nyugdíjgye felette bonyolult, mert amennyiben a román kormánynak az a felfogása, hogy az 1918 december 1-eje után a magyar kormány részéről a nyugdíjazás iránt tett intézkedéseket érvényteleneknek tekint, olyan nemzetközijogi bonyodalommal állunk szemben, melyre nézve épen ezért esetleg valamely nemzetközi bíróságnak kell kimondania a döntő szót. Minden esetre meg kell azonban kísérelni saját magára nézve e kérdésnek a „Cartea de Apel“-ek (ítélő táblák) kebelében szervezett közg. bíróság előtt lehető rendezését s bár a marosvásárhelyi Cartea de Apel azt az álláspontot foglalta el, hogy aki nem szolgálta a román államot, nyugdíjra nem tarthat igényt, kérni kell a nyugdíj megállapítását, kimutalni, hogy mint csendőrnök nem volt lehetősége a román államot szolgálnia, sőt — amint mi tudjuk — az utódállam ezt a szolgálatot el sem fogadta, illetőleg arra nem reflektált. Értesülésünk szerint az O. M. P. ezt a kérdést is bevonta a kormánnyal folytatott tárgyalások anyagába.

M. Gy. Belényes. Édes anyja beszüntetett nyugdíja folyósítása iránt beadott folyamodásai ellátásának szorgalmazására próbálja meg igénybe venni a magyar parlament csoport védelme alatt augusztus 7-étől kezdve munkában álló iroda támogatását. Az iroda dr. Willer József képviselő vezetése alatt kezd meg egyelőre próbaszámba menő működését. Megkeresések nevezett címére București-be (Str. Stărbel Voda Nr. 9. — ref. parochia épületében) intézendők. A költségekre minden megkereséshez 50—100 lej melléklendő. A megkeresésben az ügy előkeresésekor szükséges összes adatokat (a postára adás időpontját) elő kell adni.

Ifj. F. D. Nyárádgöfalva. Bolha-, poloska elleni védekezésről lapunk f. évi 30. számának Tanácsadó rovatában közöltünk részletes tájékoztatót.

B. S. Lupény. Nemrég foglalkoztunk lapunk hasábjain a volt magyar postatakarékban elhelyezett betétek sorsával. Most sem mondhatunk mást, hogy a két állam között ez ügyben tárgyalások folynak s amint a megegyezés létrejön, a betéttulajdonosok pénzükhöz jutnak. Azt azonban, hogy mikor fog ez megtörténni, előre nem tudhatjuk.

M. K. Bazsolt. A mlipala, amelyről a berlini anketon tárgyaltak, portlandcement és azbeszt keverékéből áll. A rendes pala már a természetben finom lemezekben fordul elő. Így az az anyag, amelyről Ön ír,

valószínűleg csak palatartalmu anyag. Tárgyaltunk ez ügyben Torday és Keplé építésszel (Cluj—Koloszvár Egyetem 8.), akik szeretnének egy kls mintát, úgy az anyagból, mint a már készített répből. Ajánljuk lépjen velük összeköttetésbe.

I. E. Gyergyóalfalu. A talajvíz a bányon is keresztül tör. A pincében lefolyzat egyedül alagcsövezéssel lehet eltávolítani. Hogy az alagcsöveket miképpen elhelyezni, erre vonatkozólag ismeretlen a terepviszonyokat és az építési költségét. Ajánljuk, hogy forduljon bizalommal Torday és Keplé építésszel Cluj—Koloszvár Egyetem-u. 8, akik erre vonatkozóan bővebb felvilágosítást fognak adni.

Ha tanácskérő levelére sokáig nem kaptam választ, szíveskedjék kérdését — most már nélkül — másodsor is megküldeni, hogy a második szakértő munkatársunknak is látni lehassuk, miután az első nem adott választ.

SZERKESZTŐI ÜZENET

Ifj. F. J. Nagyszentmiklós, M. A. Gy. G. F. Maroshévíz.

Itt felsoroltak az új előfizetőket és önzetlen támogatásukért fogadják tiszteletünket, hálánkat és köszönetünket. Bizalommal kérjük és várjuk továbbmenyes támogatásukat.

K. D. Méréfalva. Elfogadjuk az új L-es díjat. Kissé későn jelentődik meg a 6880-as lap fölösleges, kár volt a töröltetni. — F. S. Zabolá. A 100 L-t javára írtuk, előfizetése 1925 XII. 31-ig. — A. K. Gerendás. Kérjük pótlólag 10 L bekioldást a Tanácsadó rovat másképp nem vehető, főleg ennyiféle kérdésre. — Ifj. Oroszhegy. Apróhirdetés díja 200 L. Gy. Csikszereada. Gyallay ur jogszabadságon van, cikkét azért lecs. Cs. L-né Hadikfalva. Levelét Gy. György ur lakására eljuttattuk.

A „Magyar Nép“-et olvassátok és terjeszteni magatok kötelesség!

Apróhirdetés

Pályázati hirdetés.
Pályázati feltételek az ingyenes díjas helyekre a csikszereada Állami Földmívelésiskolánál.
A csikszereada földmívelésiskola 1926—27 tanévre a Földmívelésügyi miniszter ur 40 ingyenes helyet hirdet. Ezen ingyenes helyekre nemzeti felekezeti külömbőség nélkül lehet jelentkezni mindazon 14—15 évet betöltött, erős, egészséges, szorgalmas, kik a mezőgazdálkodás magukat képezni óhajják.

Fiatalnak és öregnek nélkülözhetetlen szer a
Prof. dr. Páter-féle Köhögés elleni tea

mely mindenféle hülésnél, hurutnál, kronikus és asztmás köhögésnél
használ.

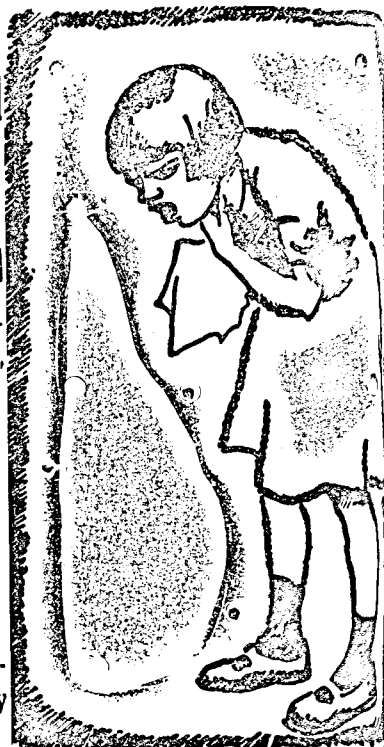
Professzor dr. Páter-féle szamárköhögés elleni tea

csillapítja a gyengébb szervezetű gyermekekre nézve sokszor életveszélyes
fulladási rohamokat, a betegség tartamát lényegesen megrövidíti,
— és közvetlen megkönnyebbülést szerez.

A Prof. dr. Páter-féle gyógyteák tekercs- és dobozcsomagolásban
vannak forgalomban. Csak rövidebb szükségletnél vegye a kis
tekercscsomagolást, hosszabb használatnál, mint előnyösebb, a do-
bozcsomagolás ajánlatos (3¹/₂-es tartalom, 20%-os ármegetkarítás.)

A Prof. dr. Páter teák valamennyi gyógyszertárban és drogeriá-
ban kaphatók. — Ha beszerzése nehézségekbe ütközne, úgy
forduljanak lerakatunkhoz:

Csillag gyógyszertár Braşov-Brassó, Hosszu-u. 14. sz.
Kérjen ingyen ismertető-könyvecskét. Vezérképviselő: AMPHORA Rt. Braşov-Brassó

A LEGIZLÉSESEBB MINDENKOR
NYOMTATVÁNYOK

A „MINERVA“

KÖNYVNYOMDAI KÉSZÜLNEK.
MŪINTÉZETÉBEN

CLUJ-KOLOZSVÁR, STRADA
BARON L. POP (BRASSAI U.) 5.

ELLENZÉK

az erdélyi magyarság legrégebb,
legélénkebb, legelterjedtebb
napilapja. — Ennél fogva mint hir-
detési organum is nélkülözhetetlen.

ELŐFIZETÉS:

egy hónapra 100, negyedévre 270,
félévre 520, egész évre 1000 Leu.

ELLENZÉK

szerkesztősége: kiadóhivatala:
Str. I. Bratianu Str. Iuliu Maniu
Király-uca 22. Szentegyház-u. 1.

CLUJ-KOLOZSVÁR.

**Kolozsvári Takarékpénztár és
Hitelbank Részvénytársaság**
Cluj—Kolozsvár, Piaţa Unirii
(volt Mátyás Király-tér) 7. sz.

Alaptőkéje: 25,000,000
Tartalékok: cca 24,200,000

Riőkjai: Úesen, Bicsőszentmártonban, Gyula-
feherváron és Marosvásárhelyen. Affiliált
intézetek: Alsófehervármegyei Gazdasági
Bank és Takarékpénztár R.-T. Nagyenyed-
Torda-Aranyos Vármegyei Takarékpénztár
R.-T. Torda. Udvarhelymegyei Takarékpénz-
tár R.-T. Székelyudvarhely.

Áruraktárral a vasúti állomás mellett. —
Betéteket elfogad, váltókat leszámít, át-
utalásokat teljesít. — Mindenféle bankszerző-
díjatát előnyösen végez. — Safe decault!
Engedélyezett devizahely!

d'Or

ILLATSZERTÁR

PIAŢA UNIRII No. 5.
(v. Mátyás király tér.)

CLUJ-KOLOZSVÁR

**A kezek, láb
és a hónalj**

erős és kellemetlen izzadása

R A P I D O

izzadság elleni szer azonnal
illata kellemes, használata kény-

Egy üveg ára 45 —

Kapható minden gyógyszer-
ban és drogeriában.

Postán szállítja utánvéttel,
tesen.

(1 üveg ára 50 lej, 2 üveg
3 üveg 130 lej.)

Farmax Braşov-Brassó,

Vezérképviselő: Amphora Rt. Braşov-Brassó

A szerkesztésért felel:
GYALLAY DOMOKOS

A kiadásért felel:
PETRES KÁLMAN
kiadóhivatali igazgató